

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Sedat ŞENERMAN

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

Ahmed CENGİZ

BU SAYIDA

SELÂM	İslâm MEDENİYETİ
MÜSBET İLİM ve İSLÂM ...	Prof. Dr. N. ERBAKAN
İMAM - HATİP ÖĞRENCİYE (Şiir)	Mücteba UĞUR
RAMAZAN ve ORUÇ	Hasan ÇELİKKAYA
LEVAKIHU'L - ENVAR	Dr. Ahmed H. KAYALAR
TÜRKLER ve İSLÂM	Filibeli A. HİLMİ
GÖZ ve GÖRMEK	Hâdiye KARAKÜÇÜK
İSRÂ ve MİRAC	Kemal SANDIKÇI
Cami Psikolojisi ve Sosyolojisi Üzerine bir Deneme	Ali Murad DARYAZ
Karaborsacılık Üzerine	Hüsnü DİKEÇLİGİL
Anadolu Fütuhâtında İslâm- laştırma ve Türkleştirme ...	Mehmed ŞEKER
İSLÂM MEDENİYETİ (Şiir)	Halil KARAKÜÇÜK
KAN	Dr. Sevim ASIMGİL
SUALLERE CEVAPLAR ...	Gazi MERT
Devletin İktisadi ve İçtimâî Vazifeleri	Ali Rıza TEMEL
Türk Yazı San'atları Müzesi KARATAY MEDRESESİ ...	İ. Haklı KONYALI Veli ERTAN
Uydurukça Dil İle Millî Tiyat- ro Olmaz	M. Necati SEPETÇİOĞLU
Türkçe Konuşan ve Oynayan Her Tiyatro Millidir	Vasfi Rıza ZOBU
Komünizm Reddiye	Semahaddin CEM
Hıristiyanlıktaki Hurâfeler ...	Ziya KAZICI
HİKMETLİ SÖZLER	İmam ŞAFİİ
HABERLER	İslâm MEDENİYETİ
II. CİLDİN FİHRİSTİ	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 8/6
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANKARA : A. Gürbüz AKYÜZ, Gazi M. Kemal Bulvarı
Uz Apartmanı, 7/5-6 - Kızılay / Ankara
İZMİR : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : İhsan EMCİ
KAYSERİ : T.İ.E.T.F. Mah. İcra K. Bşk: İ. Ethem ELİBOL
KONYA : T.İ.E.T.F. Mah. İcra Kom. Bşk. Hasan TAŞ

TEKNİK KADRO

Umumi Neşriyat Müdürü:
Murat ARSLAN

Ressam :
Gürbüz AZAK

Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl: 2 — Sayı 24
Basıldığı tarih: 10/11/1969

ABONE

İLAN TARİFESİ

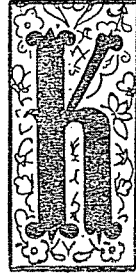
Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

KARATAY MEDRESESİ

aratay Medresesi, Konya'nın Ferhûniye mahallesinde Alâaddin Sarayının kuzey yönünde Ankara yolu üzerindedir.

Medresenin giriş kapısı caddeye bakan ve tenasüb bakımından ziyaretçilerin gözlerini kamaştıran yegâne bir san'at eseridir. Beyaz ve mavi mermerlerden yapılmış olan kapının kenarlarında geometrik kabartma şekillerle tezyin olunmuştur.

Kapının üst kısmında bir satır tutan kitabesinde, Tevbe sûresinde :

قال الله تعالى: « ان الله لا يضيع اجر المحسنين »

âyet-i celilesinden sonra devamla :

« امر بهذه العمارة المباركة في أيام دولت السلطان الاعظم
 ظل الله في العالم علاء الدين والدين وابوالفتح كيكاووس بن
 كيكسرو بن كيقباد بن السلطان الشهيد كيكسرو بن
 قيلنج أرسلان بن مسعود بن قيلنج أرسلان قره طايي بن
 عبدالله في شهر سنة تسع واربعين وستمائة غفر الله لمن امره »

(1) yazılıdır.

Bu kitâbeye göre Medrese (649) Hicri ve 1252 milâdi yılında vezir bulunan Mir Celâleddin nâmiyle maruf Abdullah oğlu Karatay tarafından inşa ettirilmiştir.

Bu kitabenin alt kısmında kapının sağ üstünde :

رب اوزعني ان اشكر نعمتك التي انعمت علي
 وعلى والدي وان اعمل

Kapının sol üst kısmında da :

صالحاً ترضاه وادخلني برحمتك في عبادك الصالحين

âyetleri yazılıdır.

Yazıların aralarına yapraklar ve çiçek dalları konulmak sûretyle bir nisbet tahtında tezyini bir tarzda yazılmıştır.

(1) Cenâb-ı Hak iyilik yapanların ecrini zâyî etmez. Bu mübarek mamurenin kuruluşu 649 yılı aylarında Kılıçaslan oğlu Mes'ud oğlu Kılıçaslan oğlu Şehit Sultan Keyhüsrev oğlu Keykubad oğlu Keyhüsrev Allah'ın yeryüzünde gölgesi din ve dünyanın büyük fetih babası Sultan Keykavus'un hükümdarlığı zamanında Abdullah oğlu Karatayı emretti.

Allah bunu yaptırana mağfiret etsin.

Kapının sağ tarafından itibaren Resul-i Zîşan Efendimizin az kelimelerle çok mânâ ifade eden 28 Hadis-i Şerifi yazılıdır. (2)

Medresenin tac adı verilen kapısından avluya ve oradan da Medresenin içine girildiği vakit büyük bir kübbe altında geniş bir sahanlık göze çarpar. Sahanlığın ortasında bir çeşme vardır. Kubbenin dört köşesi sırlı tuğlalarla, yazılarla ve geometrik şekillerle mütenasip olarak işlenmiştir.

Duvarlarda küfi yazılarla yazılmış Âyet-i Kürsi görülmektedir.

Sahanlığın batı yönünde iki basamakla çıkılan ve üzeri kemerli bulunan bir ayvan vardır. Sakafı beşik örtüsü ile örtülmüş olan buranın duvarları hemen tamamıyla sırlı mavi tuğlalarla kaplıdır. Kemerin ön kısmında Besmele-i Şerife ve Âyet-i Kürsi yazılıdır.

7,80X6,33 eb'adında bulunan bu ayvanın câmi ve gerek dersane olarak kullanıldığı zannedilmektedir.

Bu dershanenin iki tarafında kubbeli birer oda vardır. Yalnız sağ tarafındaki tamamıyla yıkılmıştır. Solunda bulunan kubbede ise medrese inşa ettiren Karatay'ın sandukası bulunmaktadır. O zamanları bu odalar namaz kılmaya mahsus yerlerdi.

Medresenin müdavimlerinin ikametleri için dörtgen şeklindeki sahanlığın her iki tarafında üçer ve ayvana nazır olan yönünde de dört oda olmak üzere on kadar yıkılmış oda görülmektedir. Bu odaların bugünkü haliyle giriş kapıları taşla örülmüştür.

Büyük kubbenin altında, ön kapının üstünde âyet-i kerimeler yazılmıştır. Türbenin yanındaki hücre kapısından itibaren duvarlara mavi çinilerle âyet-i kerimeler sıra ile :

توكلت على الله الله ما في السموات وما في الارض وان

Birinci hücre kapısı üzerinde:

تبدوا ما في انفسكم او تخفوه

İkinci hücrenin kapısı üzerinde :

يخاسبكم به نيغفر الله لمن يشاء

Üçüncü hücre kapısı üzerinde :

يعذب من يشاء والله على كل شيء
قدير آمن الرسول بما

Dördüncü umümi kapının üzeri ise kırılmıştır. Bununla beraber âyet-i kürsinin yazılmış olması icab etmektedir :

انزل اليه ...

Çeşmenin üstünde :

... ملئكه وكتبه ورسله

لا نفرق بين احد من رسله وقا

Çeşmeden sonra gelen kapının üzerinde :

لو سمعنا واطعنا غفرانك ربنا واليك المصير . لا..

Umumi kapının mütenasip bulunan kapısı üzerinde :

يكلف الله نفساً الا ...

Medresenin sağındaki birinci, ikinci ve üçüncü hücre kapılarının üstleri yıkılmış olduğundan hangi

لهما ما كسبت ...

âyet-i celilenin yazılı olduğu görülmemesine rağmen : olması âyet-i celilenin gelişinden anlaşılmaktadır.

Üçüncü kapının üstünde :

قبانا ولا تحملنا ما لا طاقة لنا به

واعف عنا وا

Dördüncü kapının üzerinde ise :

غفر لنا وارحمنا انت

مولانا فانصرنا على القوم الكافرين .

âyet-i celilesi yazılıdır.

Kubbenin kutru 12 metredir. Çini mozayıklarla kaplıdır. Kenarlarında görülen beşer üçgenin içi mozayıklarla küfi yazılarla ashab-ı kiramın isimleri yazılmıştır.

Karatay medresesinin birçok vakıfları vardır. Konya'ya yakın Gomse, Kirvat ve daha birkaç köy Karatay tarafından medreseye vakfedilmiştir.

(2) Ameller niyete bağlıdır, meclislerde güven bulunmalıdır, müşavere edilen adam emin olmalıdır. Zamanın her çeşit hadiselerine hazırlıklı olmak bir öğüdüdür. Vaad borç gibidir. Harp bir hiledir. Nedamet bir nevi tövbedir. Topluluk rahmettir. Ayrılık bir azaptır. Emniyet edilebilmek bir nevi zenginliktir. Din nasihatıdır. Hasep, şeref mal iledir. Kerem takva iledir. Selâm sözden evveldir. Sormak öğrenmenin yarısıdır. Dûa ibadettir. Borç dini lekeler. Tedbir gecinmenin yarısıdır. Sevgi aklın yarısıdır. Keder (Elem) yaşlılığın yarısıdır. Hayır iyi bir âdettir. Şer öneylik yapmaktır. Musamaha bir kazançtır. Solak kimse meş'umdur. Tedbirli bulunmak su'i zan ile mümkündür. Çocuk sahibi olmak bir nevi korkaklıktır. Ağzı kokusu cefadır. Kur'an-ı Kerim ilâcın ta kendisidir.

MEHAZ :

- 1 — Konya Tarihi — İbrahim Hakkı Konyalı
- 2 — Konya Tarihi — Mehmet Önder
- 3 — Türk San'at Tarihi — Prof. Celal Es'ad Arseven
- 4 — Konya Rehberi — Maarif Müdürü Ferid Bey başkanlığında bir heyet tarafından hazırlanmıştır.
- 5 — Konya Eski Eserler Kılavuzu — İbrahim Tongur ve Faik Soyman.